

ዳኞች፡- ሐገሥ ወልደ

ኀሩት መለሰ

ብርሃኑ አመነው

አልማው ወሌ

ዓሊ መሐመድ

አመልካች፡- አቶ ማሞ ገ/ማሪያም

ተጠሪ፡- የለም

መዝገቡን መርምረን የሚከተለውን ፍርድ ሰጥተናል፡፡

ፍ ር ድ

ጉዳዩ የቀረበው አመልካች የአዲስ አበባ ከተማ ይግባኝ ሰሚ ፍርድና የአዲስ አበባ ከተማ ሰበር ችሎት የሰጡት ትእዛዝ መሰረታዊ የሕግ ስህተት ያለበት ስለሆነ በሰበር ታይቶ ይታረምልኝ በማለት ስላመለከቱ ነው፡፡ የክርክሩ መነሻ አመልካች በተከሰሰበት የወንጀል ክስ በቀን ቀጠሮ እየቀረበ የሚከራከር ስለመሆኑ ዋስትና ይሆን ዘንድ በሞዴል 85 በደረሰኝ ቁጥር 109993 ያስያዘው ብር 200/ሁለት መቶ/ ብር ነው፡፡ አመልካች በተከሰሰበት ወንጀል ከፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት በመዝገብ ቁጥር 58128 ታህሣሥ 9 ቀን 2002 ዓ.ም በነፃ የተሰናበት መሆኑን በመግለጽ ያስያዘው ገንዘብ እንዲመለስለት ሲጠይቅ ገንዘብ ያስያዝክበት ዋናውን ደረሰኝ ካላቀረብክ አይመለስልህም በማለት የከተማው የመጀመሪያ ደረጃ ፍርድ ቤት ትእዛዝ ሰጥቷል፡፡

አመልካች በዚህ ትእዛዝ ቅር በመሰኘት ይግባኝን ለአዲስ አበባ ከተማ ይግባኝ ሰሚው ፍርድ ቤት አቅርቦ ይግባኝ ሰሚው ችሎት የአመልካችን ጥያቄ በድምጽ ብልጫ ውድቅ አድርጎታል፡፡ አመልካች የሰበር አቤቱታ ለተጠሪ ያቀረበ ቢሆንም የሰበር ችሎቱ የአመልካችን የሰበር አቤቱታ አልተቀበለውም፡፡ አመልካች በተከሰሰበት ወንጀል በነፃ የተለቀቅሁ መሆኑን በፍርድ ቤት የተሰጠ ውሳኔ በማቅረብ አስረድቻለሁ፡፡ ገንዘብ ያስያዝኩበት ደረሰኝ ስለጠፋብኝ ኮፒውን ይዜ በመቅረብ እንዲከፈለኝ ያቀረብኩት ጥያቄ የበታች ፍርድ ቤቶች አለመቀበላቸው መሰረታዊ የሕግ ስህተት ያለበት በመሆኑ በሰበር ታይቶ እንዲታረምልኝ በማለት የሰበር አቤቱታ አቅርቦታል፡፡

ከሥር የክርክሩ አመጣጥና በሰበር አመልካች ያቀረበው ክርክር ከላይ የተገለፀው ሲሆን እኛም ጉዳዩን መርምረናል፡፡ ጉዳዩን እንደመረመርነው አመልካች ቀርቦበት የነበረውን የወንጀል ክስ ፍርድ ቤቱ የሚሰጠውን ቀን ቀጠሮ እያከበረ የሚቀርብና የሚከታተል ለመሆኑ ዋስትና ይሆን ዘንድ ብር 200/ሁለት መቶ ብር/ በሞዴል

ሰማኒያ አምስት እስይዞ ጉዳዩን ሲከታተል የነበረ መሆኑንና ከተከሰሰበትም ወንጀል በነፃ የተሰናበት መሆኑን የመንግስት ሰነድ የሆኑት የፍርድ ቤት መዝገቦችና በውሣኔው ግልባጭ በማየትና በማጣራት ለማረጋገጥ ይቻላል።

አመልካች ያስያዘው ገንዘብ አይመለስልህም የተባለው ገንዘቡን ገቢ ያደረገበት ዋናው ደረሰኝ ሣይሆን የዋናው ኮፒ ይዞ በመቅረቡ ነው። በአርግጥ በሰነድ የተገለፀን ፍሬ ጉዳይ ለማስረዳት ማቅረብ የሚገባው ዋናው ሰነድ መሆን እንዳለበት (Best evidence rule) መሰረታዊ መርህ ለመረዳት ይቻላል። ሆኖም ዋናው ሰነድ ሊገኝ በማይችልበት ሁኔታ የዋናው ሰነድ ኮፒ/Secondary evidence/ በማቅረብ ጉዳዩን ከማስረዳት የማይከለክል መሆኑን በስፋት ተቀባይነት ያላቸውን የማስረጃ ሕግ መርሆች በማየት ለመገንዘብ ይቻላል። በያዘው ጉዳይ ገንዘቡን ያስያዘው አመልካች ስለመሆኑ አመልካች ይዞት በቀረበው የደረሰኝ ኮፒ ብቻ ሣይሆን በወንጀል ተከስሶ ጉዳዩ ከታየበት የጊዜ ቀጠሮ መዝገቦችና ክርክሩን ተከታትሎ በነፃ ከተለቀቀበት የፌዴራል የመጀመሪያ ደረጃ የወንጀል መዝገብ ጋር በአንድነት አጣምሮ በመመዘን ለማረጋገጥ ይቻላል። ስለሆነም አመልካች በአደራ በሞዴል 85 ብር 200/ሁለት መቶ ብር/ ያስያዘ መሆኑን የሚያረጋግጥ ማስረጃ አቅርቦ እያለ የአዲስ አበባ ከተማ ፍርድ ቤቶች ያቀረብከው ማስረጃ ዋናውን ደረሰኝ ሣይሆን ፎቶ ኮፒውን ስለሆነ ተቀባይነት የለውም በማለት የሰጡት ውሣኔ መሰረታዊ የሕግ ስህተት አለበት በማለት ወስነናል።

ው ሣ ኔ

1. የአዲስ አበባ ከተማ የመጀመሪያ ደረጃ ፍ/ቤት ይግባኝ ሰሚ ፍርድ ቤትና የሰበር ችሎት የሰጡት ትእዛዝ ተሸሯል።
2. አመልካች በሞዴል 85 በደረሰኝ ቁጥር 109993 ያስያዙት የዋስትና ገንዘብ ብር 200/ሁለት መቶ ብር/ ይመለስላቸው ብለናል።

ይኸ ፍርድ በፌዴራል ጠቅላይ ፍ/ቤት ሰበር ችሎት በሙሉ ድምጽ ተሰጠ።

የማይነበብ የአምስት ዳኞች ፊርማ አለበት።

ቤ/ኃ